

Tasavvuf Nedir ?

Yayımlama Tarihi: 06.07.2015

Tasavvuf kelimesi terim olarak ikinci hicri asırda ortaya çıkmıştır. Kitap ve Sünnette, Ashab ve Tabii'nin sözlerinde onunla ilgili bir ize rastlamıyoruz. Bilinen bir şey varsa o da bu kelimenin sonradan ortaya çıkmış olmasıdır. Tasavvuf kelimesinin, nereden geldiği ve ne anlama geldiği insanları bir hayli meşgul etmiştir. Kimi 'sof' (yün) den, kimi 'safâ' (safılık) dan, kimi 'safv' (temizlik) den demiştir.

Bununla beraber tasavvufun özü, Asr-ı Saadet, Ashab ve Tabii'nin dönemlerinde de mevcuttu. Adına tasavvuf denmese de manevi ilimler (sırlar ilmi) Peygamberimizin (sav) risaleti ile başlamıştır. Peygamberimiz (sav) sırlar ilmini, Hz. Ebubekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali gibi kendisine yakın olan sahabilere öğretmiştir. Sırlar ilmi bu şekilde Müslümanlar tarafından birbirlerine

aktarılarak günümüze kadar gelmiştir. Bu nedenle, bütün tarikatların silsilesi Peygamberimize (sav) kadar çıkar. (Sırlar ilmi için *İlmin Güzellikleri* adlı makalemize bakılabilir (Makale no 6)).

Tasavvuf ehli, Sırlar ilmine sahip olan kişidir. Asr-ı Saadet ve sonraki dönemlerde, Sırlar ilminin elde edilebilmesi için gerekli olan yaşam tarzına uyulmuştur. Bunlar nefsin tezkiyesi (temizlenmesi) ve terbiyesi, Peygamber ahlakı ile ahlaklanması, iman konusunda ve batını sıfatlarda Peygambere uymaya çalışılmasıdır.

Günümüze kadar gelen gerçek tasavvuf, bu dönemlerin bir devamıdır. Bununla beraber zaman içinde birçok batıl tasavvuf anlayışları da ortaya çıkmıştır. Bugünün tasavvuf dünyasında bu karışıklık mevcuttur. Bugün, gerçek ile batıl tasavvufun ayrıt edilmesi zordur. Fakat aşağıda anlattığımız, tasavvufun temel ilkeleri kriter olarak kullanılırsa, insanlar gerçek ile batıl tasavvufu ayrıt edebilirler.

Şurası kesindir ki, gerçek tasavvufun ilk koşulu Peygamberimizin (sav) getirdiği İslam şeriatına eksiksiz uymaktır. Şeriata uymayan birisinin tasavvuf ehli olması mümkün değildir. Günümüzde, şeriatı terk edip, bazı kavramları öne çıkararak tasavvuf ehli olunabileceği iddia edilmektedir. Şeriata uymayan bir hayat yaşayıp, aşk, sevgi, gönül, birleme, hazret-i insan gibi kavramlarla tasavvuf ehli olmaya çalışmak boşuna bir gayrettir. Bu yolla, gerçek bir tasavvuf ehli olup Sırlar ilmine sahip olunamaz.

Tasavvufun Amacı

Tasavvufun amacını anlatmak için, önce İslam mutasavvıfların bu konudaki veciz ifadelerinden bazılarını aşağıda ifade edelim:

- Tasavvuf, ilah karşısında temizlenmiş bir ahlaktır.
- Tasavvuf bir ahlaktır. Kim ahlak bakımından senin önündeyse, tasavvufta da önündedir.
- Allah'ın ahlakıyla ahlaklanmak tasavvuf demektir.

- Tasavvuf , nefsin ubudiyete (kulluğa) sevki, kalbinde Rububiyete (Yaratana) taalluku (alakalanması) dır.
- Tasavvuf, yokluğun gizlenmesi, afetlerin müdafasıdır.
- Tasavvuf, ölmeden önce ölmektir.
- Tasavvuf, kalbi halkın dostluğundan uzak tutmak, tabii ahlaktan ayrılmak, beşeri sıfatların alevini söndürmek, nefsanî işlerden uzaklaşmak, ruhani sıfatlara yönelmek, hakiki ilimlere sarılmak ve şeriatta Resulullah'a (sav) tabi olmaktır.

Yukarıdaki veciz ifadelerden hareketle, tasavvufun amacının ne olduğunu kolaylıkla formüle edebiliriz. İnsan, ruh ve beden bir arada bulunduğu bir varlık olarak dünyada bulunmaktadır. Bu varlığa, nefis denen bir latif varlıkta eşlik etmektedir. Nefis, dünyanın bütün lezzet ve nimetlerini daima arzu eden bir konumdadır. Fakat insan dünyada, ibadet ve ahrete yönelik salih ameller yapması için bulunmaktadır. Bunlar nefsin hoşlanmadığı ve karşı çıktığı eylemlerdir. Her gün beş vakit namaz kılacaksınız, Ramazanda bir ay oruç tutacaksınız, hacca gideceksiniz, fakirlere sevdiğiniz mallarınızdan belli oranda zekat vereceksiniz, haramları terk edeceksiniz, gıybet etmeyeceksiniz, daima doğru olacaksınız vs. Nefis bu eylemlere karşı daima muhalif olup sizi onları yapmamaya zorlayacaktır. Sizin bu mücadelede galip gelmeniz hayati bir meseledir. Çünkü ahretinizi kurtarmanın tek çaresi bu mücadelede galip gelip, İslam şeriatını ve emirlerini tam olarak yerine getirmektir. İşte bu mücadelede galip gelmek için bir yol ve yöntem ihtiyacınız vardır. Tasavvuf size bu konuda bir yöntem belirler. Kalbin, nefsin arzularından uzak tutulması, nefsi güçlendiren eylemlerden vazgeçilmesi, insan ruhunu yükseltecek ve kemale erdirecek işlerle meşgul olunması gibi hedeflere ulaşmanın bilgisi ve yöntemleri tasavvufta mevcuttur.

Tasavvuf, insanın nefsinin arzularından kurtulmasını hedeflediğinden bu durum , ölmeden önce ölmek olarak vasıflandırılmıştır. Bu konuda Ebu Bekir (ra) için ifade edilmiş olan aşağıdaki hadisi söyleyebiliriz:

'Kim yaşıyan insanlar arasında dolaşan bir ölüyü görmek isterse, Ebu Bekir'e baksın. Onun bünyesi diri fakat nefsi ölüdür.'

'Üç Güzellik: İman, İlim, Tasavvuf' başlıklı makalemizden (Makale no 3) aldığımız aşağıdaki ifadeler tasavvufu yaşamak isteyenler için güzel bir rehberdir:

'Tasavvuf öğrenmek ve onu yaşamak isteyenler, önce tam bir İslamî imana sahip olmalıdır. İmanı kalbine sağlam yerleştirdikten sonra İslamî ilimi öğrenmelidir. Bu İslamî ilimin temeli, Kur'an-ı Kerim ve Peygamberimizin (SAV) sünnetlerini bilmektir. Ayrıca bu bilgilere göre amel etmektir. İman ve amelini İslam yönünde uygulayanlar, artık tasavvuf öğrenmek ve yaşamak için yola çıkabilirler. Bunun için kalbin her türlü dünya hırsı ve sevgisinden temizlenmesi gerekir. Böyle temizlenmiş bir kalp ile , şeriatın emrettiği şekilde farzlara ve peygamberin emrettiği şekilde sünnetlere düzenli ve sabırlı bir şekilde devam etmesi halinde kalbde mârifet tecellileri hissedilecektir. Bu şekilde yola giren bir müslümana Allah'ın rahmetiyle yol gösterilir ve kendisine manevi ilimlerden hikmetler öğretilir. Bu yol oldukça çetin bir yoldur. Birçok zorluklar, imtihanlar ve çileler kendisini beklemektedir. Fakat halis bir iman, tam bir şeriat ilmi ve ameli ile insanın bu güçlükleri aşması Allah'ın yardımıyla mümkündür. Maneviyatın bir kere tadını alanlar bir daha ondan ayrılmayı istemezler. Elde ettiği en yüksek Allah bilgisiyle ahrete intikal etmeyi beklerler . Ahrette de bu bilgilerle hayatı sonsuz olarak devam eder. İşte tasavvuf, Allah'ın insanlara bahşettiği böyle mükemmel bir güzelliştir.'

Tasavvuf Yolunun Temel İlkeleri

Bu yolun temel prensiplerini on esasta toplamak mümkündür. Bu esaslar, tasavvufta başarılı olmak isteyenlerin mutlaka uyması gereken hususlardır:

Tövbe

Tövbe, kulun kendi isteği ile Allah'a yönelmesidir. Kul, o vakte kadar işlediği günahlardan vazgeçmeye ve bir daha onlara geri dönmeye karar verir. İşlediği günahların af olması için Allah'a yönelir. Günahlar, Allah ile kul arasında bir perdedir. Allah'a temiz bir halde kavuşmak için kulun günahlardan arınması zorunludur. Bunun için nasuh (bozulmayan) bir tövbe ile Allah'a yönelmelidir.

Zühd

Zühd, mal, servet, makam gibi dünya güzelliklerinden uzak kalmaktır. İnsan sadece kendisine yetecek kadar olanıyla yetinmelidir. Bunun dışında kalanlar terk edilmelidir. Çünkü, ihtiyaç dışındaki dünya nimetleri kalbi çok meşgul eder. Bu da kalbin, Allah'ı düşünmesini ve O'nu zikretmesini engeller.

Allah'a Tevekkül

Kul her şeyin Allah'ın irade ve kudretiyle oluştuğunu düşünerek, her işinde öncelikle O'na güvenmelidir. Bununla beraber kul tedbir almaktan geri kalmamalıdır. Bununla beraber, aldığı tedbirin ancak Allah'ın dilemesi ile işe yarayacağını düşünmelidir.

Kanaat

Kanaat, yaşamak için zaruri olan ihtiyaçların dışındaki şeyleri ve arzuları terk etmesidir. Zaruri ihtiyaçlarının giderilmesinde de, yeme, içme ve mesken gibi , israfa ve aşırılığa girmemek demektir. Yeme ve içmenin azalması nefsin şehvet gücünü azaltır, bu da istenilen bir şeydir. Çünkü nefsin şehvet gücünün azalması kalbi rahatlatır.

Uzlet

Uzlet, insanın ihtiyacı kadar halkla beraber olması demektir. Bunun için, insanlarla ihtiyacı dışında beraber bulunmaktan kaçınmalıdır. Çünkü insanlarla aşırı birliktelik kalbin onlarla meşgul olmasına neden olur. Bu birlikteliklerin çoğu da boş işlerle meşgul olmak demektir. Oysa tasavvufta, kalbin Allah'ı bir an bile zikretmemesi hoş karşılanmaz. Ayrıca uzlet ve halvet (yalnız kalma) nefsin duygu ve şehvetle ilgili gücünü ve kuvvetini de zayıflatmış olur. Bu da, kalbe nefsin arzularının tesir etmemesi konusunda büyük fayda sağlar.

Devamlı Zikir

Devamlı zikir, Allah'ın dışındakileri unutarak sadece O'nu zikretmek demektir. İnsanların Allah'ı çokça zikretmeleri bir çok ayette emredilmiştir. Namaz, oruç, zekat, hac gibi farz ibadetler ile sünnet olan nafile ibadetlerin her biri Allah'ı zikirdir. Kulun farz ibadetlerini yapması zorunludur. Ama Allah'a yakın olmak istiyorsa nafile ibadetlerini arttırmalıdır. Ayrıca çeşitli tesbihatlarla Allah zikrini kalbine yerleştirmelidir. Bunun dışında da, her gördüğü ve duyduğu şeyde O'na işaret eden delilleri düşünerek Allah'ı zikretmelidirler.

Tamamen Allah'a Yönelme (teveccüh)

İnsanın asıl amacının Allah'ı bilmek ve O'na kavuşmak olmasıdır. Bunun için bütün kalbiyle ve eylemleriyle O'na yönelmelidir. Her yaptığı işi O'nun rızasını kazanmak için yapmalıdır. Allah'tan başka herhangi bir matlûb (istenen) , mahbûb (sevilen) ve maksûd (amaçlanan) yoktur. İnsan bir an olsa bile Allah'tan yüz çevirirse, çok şey kaybeder. Halbuki insanın amacı, daima O'nunla beraber olmak ve O'nun rızasını kazanmak olmalıdır.

Sabır

Sabır, nefsin hoşlandığı her şeyden mücahede (uğraşma) ile uzak kalması demektir. Nefsin, zaruri olmayan isteklerine karşı durabilmenin bir yolu, onun isteklerini yapmayarak sabretmektir. Fakat bu o kadar kolay olmayıp bir uğraşmayı gerektirir. Nefis, uzleti, az yemek yemeyi, boş işlerle uğraşmamayı istemez. İnsan, nefsinin heva ve heveslerine uyarsa, ömrünü boşa harcamış olur. Oysa ömür, insanın ahretini kazanması için tek sermayesidir. Bu nedenle bir hadiste şöyle denir: '*Cennetin etrafı sıkıntı ve güçlüklerle, Cehennem'in etrafı ise arzu ve hazlarla çevrilidir.*' (Buhari, Müslim)

Murakabe (Kendinden Geçme)

Murakabe, insanın bütün kuvvet ve hareketini bir tarafa bırakarak sadece Allah'ı düşünerek O'nun manevi deryasına dalmasıdır. Kul sadece Allah'a kavuşmak özlemini duyar ve

sonunda O'nun huzurunda şevke gelerek ağlar. Kul için Allah'tan başka güvenilir bir kapı yoktur ve ancak O'dan yardım ister. Allah'ın manevi deryasına dalabilmek için diğer bütün deryalardan vazgeçmelidir. Kul, Allah'ın dergahına ulaşmak için O'nun kapısında yalvarır ve göz yaşları döker. Nihayet Allah Teâlâ bu kul için rahmet kapılarını açarak, ona nurunun ve ilminin güzelliklerini gösterir.

Rıza

Rıza, Allah'ın hiçbir hüküm ve fiiline itiraz etmeden, bütün işlerini O'na havale ederek O'nun rızasına ulaşmak istemesidir. Her işinde Allah'ı vekil edinerek O'na teslim olur. Bütün arzusu Allah'ın kendisinden razı olmasıdır.

Kul bu esaslara uyduktan sonra, Allah Teâlâ ona cemalinden bir nur verir ki, kul o nur sayesinde insanlar arasında ferasetle yürür ve insanların hallerini müşahede eder. İşte bu kulun keşif sahibi olması demektir. Kul böylece, ilahi bir kuvvetle düşünme ve tefekkür olmadan gaybî manaları bilir. İşte bu, tasavvufun insanlara kazandırdığı çok şerefli bir güzelliştir.

Marifet Nedir ?

Marifet, zevk yoluyla Allah'ı bilmektir. Marifet, keşif ve ilham yoluyla oluşan vasıtasız bilgidir. Bu nedenle, marifet ilâhi bir niteliktir. Tasavvuf ehline göre, marifet geniş büyük bir yoldur. Ancak amel ile, takva ile o yola sülûk etmekle (girmekle) elde edilen her ilim bir marifettir. Çünkü o ilim hakikat ehlinin keşfinden elde edilir. Bu ilmin içinde asla şüphe, kuşku, kusur, eksiklik ve noksanlık yoktur.

Akıllı bir insan, Allah'ı tanımak, bilmek istediği zaman, Peygamberlerin diliyle, Allah'ın Kitaplarında Kendi hakkında haber verdiği şeylerde, Allah'ı taklit etmesi gerekir.

Allah Resulü (sav), Allah'ı tanımak için insanın kendisini tanımasından başka bir yol olmadığını söylemiştir: *'Kim kendini tanırsa, Rabbini de tanır.'*, *'Aranızdan kendini en iyi tanıyan, Rabbini de en iyi tanır.'* Yani, senin kendini tanıman, Allah'ı tanıman üzerine delildir. Çünkü, varoluş içinde daima O'na muhtaç olman nedeniyle seni delil yapmıştır.

Allah Teâlâ, *marifet* diye adlandırılan bu ilim konusunda şöyle buyurmaktadır: *'Dışarıda ve kendilerinde onlara ayetlerimizi göstereceğiz ki O'nun Hak olduğu onlar için iyice belli olsun...'* (Fussilet suresi, ayet 53). Buna göre Hak Teâlâ bizi, önce bizim dışımızdaki ufuklara; sonra da bizimle birlikte olan nefislerimize göndermektedir. Biz, ancak bu iki hususa vakıf olduğumuz zaman O'nu tanımış oluruz. Böylece O'nun Hak olduğu, bizim için açıkça belli olur.

İbn Arabi (ra) 'Marifet ve Hikmet' adlı kitabında, marifetin yedi hususu bilmekten ibaret olduğunu söylüyor. Bu yedi husus şunlardır:

- Hakikatleri bilmektir ki bunlar ilahi isimlerdir.
- Hakkın eşyadaki tecellisini bilmektir.
- Hakkın yükümlü kullarına, şeriatın diliyle gelen hitabı bilmektir.
- Varlıktaki kemal ve eksikliği bilmektir.
- Hakikatleri yönünden insanın kendi nefisini bilmesidir.
- Bitişik ve ayırık alemleriyle hayali bilmektir.
- İlaç ve hastalıkları bilmektir.

Bu yedi meseleyi bilen kimse marifet denilen şeyi elde etmiştir.

Bilgi ve bilenin makamı marifet sahibi ise, *'arif'* diye isimlendirilir. Bilginin kendisinde tecelli ettiği surete göre , insanların bir kısmının içeceği su, bir kısmınıninki süt, bir kısmınıninki şarap, bir kısmınıninki de baldır. Çünkü bütün bu kısımlar farklı ilimlerin suretidir.

İlme'l-yakîn, kuşku ve şüphe taşımayan delilin verdiği kesinliktir. Ayne'l-yakîn, müşahede ve keşfin verdiği kesinlik, Hakka'l-yakîn ise müşahede ile amaçlanan bilginin kalpte gerçekleşmesidir.

Allah hakkındaki bilgi ancak Peygamberi taklitten ibaret olduğunda bilgi olabilir. Nazari (teorik) delilden hareketle böyle bir bilginin gerçekleşmesi imkansızdır. Bu nedenle, Allah'ın zatı hakkında düşünmemiz bize yasaklanmıştır.

Allah'ı nazari düşünme yoluyla bilmek isteyen insan, teorik düşüncenin hakkını verdiğinde, ölene kadar hayrette kalır. Allah'ı tecelliler yoluyla bilmek isteyen insan, tecelli suretlerinin farklılaşmaları nedeniyle, ahret hayatında Allah hakkında hayrete düşer.

Dünyevi ilim ve bilgilerle sınırlı kalan, masiva nakışlarına takılmış olan bir insan, tasavvufta hor ve itibarsızdır. Masivayı, yani Allah'tan başka her şeyi unutmak, tasavvuf yolunun şartı ve yüce huzura çıkmak için ilk basamaktır.

Hak Teâlâ alemin ne içindedir, ne de dışındadır. Aleme ne bitişiktir, ne de ondan ayrıdır. Bu görüş, peygamberlik kandilinden ve peygamberlere tabi olma nurlarından alınmıştır. Bu yüksek bilgi ve onun benzerleri Vehbi (Allah vergisi) ilimlerdendir. Mantık yürütmeye hükme varılan kazanılmış ve delile dayalı ilimlerden değildir.

Tasavvufta İlerleme Safhaları (Seyrü Sülük)

Tasavvufta manevi yükseliş, manevi mertebeleri adım adım geçerek ilerlemekle olur. Bir tarikat yoluna intisab etmiş (girmiş) kişinin bu manevi mertebelerde ilerlemesine seyrü sülük denir. Böyle bir Allah yolcusunun, az yemek, az içmek, az uyuyup, az konuşmak gibi riyazetlerle (nefis kırmak) ve manevi vazifelerle meşgul olarak Mevlâ ile kendi arasındaki perdeleri aşmasına seyrü sülük denir. Bu bir çeşit manevi yürüyüştür. Bu yürüyüş fiziksel, mekansal değildir. Bilakis bir ilim edinme hareketidir. Bu hareketle Sırlar ilmine varılır. Bu manevi yürüyüş, ancak bir kamil müreşidin yönetiminde gerçekleşir.

İmam Rabbani, *Mektubat* adlı eserinin 144. mektubunda bu konuyu açık bir şekilde anlatmaktadır. Seyrü sülük dört aşamalı bir yürüyüştür. Bu aşamalar şunlardır:

Seyr-i İlallâh

Bu aşama, Allah'a yürüyüş demektir. En aşağı bilgilerden en yüksek bilgilere ilerleyerek, ilimde durmadan yükselmektir. Bütün yaratılmışların bilgisine sahip olunduktan sonra, Allah Teâlâ'nın

ilminde son bulur. Allah'ın bilgileri başlayınca yaratılmışlara ait bilgi kaybolur. Bu duruma **Fena** (yok olma) hali denir.

Seyr-i Fillah

Allah Teâlâ'nın isimleri, sıfatları, şüûn (şan) ve itibarları, takdisat (kutsama) ve tenzihatı (olumsuzlama) mertebelerinde ilmin ilerlemesi demektir. Bu ilerleme, ibarelerle ifadesi mümkün olmayan, bir işaretle gösterilemeyen, bir isimle adlandırılmayan, bir kinaye ile kinayelenemiyen, hiçbir alimin bilemeyeceği ve hiçbir idrak sahibinin idrak edemeyeceği bir mertebede son bulan vücûb mertebelerindeki ilmi yürüyüşten ibarettir. Bu yürüyüşe **Beka** (bulunduğu halde kalma) denir.

Seyr-i Anillah Billah

Bu üçüncü seyirdir. En yüce olanın ilminden en düşük olanın ilmine, en düşük olandan daha düşük olanın ilmine inen ve bu minvalde devam ederek tam olarak mümkünata (yaratılmışlara) dönene kadar süren ve vücûb mertebelerinin hepsinin ilminden aşağı inen ilmi harekettir.

Bu yürüyüşü yapan arif Allah ile (beraber olduğu halde) Allah'ı unuttur (gibi görünerek insanları irşadla meşgul olur), yani Allah ile Allah'tan döner. Kaybettiği halde bulan, ayrı kaldığı halde kavuşan ve uzak olduğu halde yakın durumundadır.

Seyr-i Fil Eşya

Bu dördüncü yürüyüştür. Bu yürüyüş, birinci yürüyüşte kaybolup giden, eşyanın gerçek bilgilerine kademe kademe ulaşmaktan ibarettir. Bu dördüncü yürüyüş, birinci yürüyüşün karşılığıdır. Üçüncü yürüyüş ise, ikinci yürüyüşün karşılığıdır.

Seyr-i İlallah ile Seyr-i Fillah, velayeti (veliliği) elde etmek içindir. Bu makam Fena ve Beka'dan ibarettir.

Seyr-i Anillah ve Seyr-i Fil Eşya ise davet makamını elde etmek içindir. Bu makam peygamberlere mahsustur. Salat ve Selam umumi olarak hepsinin üzerine, hususi olarak en faziletliilerinin üzerine olsun. Onlara

tam manasıyla tabi olan kamil zatların da bu büyük peygamberlerin makamından bir nasibi vardır.

'De ki: İşte benim yolum budur, Allah'a basiretle davet ederim. Ben ve bana uyanlar...' (Yusuf suresi, ayet 108)

İşte başlangıcın ve nihayetin serüveni böyledir. Bunların anlatılmasındaki maksat onun yüceliğini anmak ve taliplilerini teşvik etmektir.

Bu makalemizi, gerçek bir Allah dostu olan Mustafa İsmet (ra) Hazretlerinin (h. 1216-h.1289) ilahi ilham ile yazdığı Risale-i Kudsiyye adlı eserinin başındaki , tasavvufdaki seyrü sülük'ü anlatan şu dizilerle bitirmek istiyoruz:

Sığındım Zat-ı Hakk'a gel gidelim

Hemen seyr-i ilallah gel idelim

Yüce dergâhına yüzler sürelim

Garibiz kimsemiz yoktur diyelim

Bu varlıktan geçip Hakk'a gidelim

Aziz seyr-i ilallah gel idelim.

Hudâ İsm-i Celâliyle çü destur

Diledim bed idem ta ide mensur

Risalem nef'ile hem ola menşûr

Bu kemter aşkına çün oldu mecbur

Bu bârlıktan geçip Hakk'a gidelim

Aziz hem seyr-i fillah gel idelim.

Hudâ'ya oldu mahsus hamd-ü minnet

Nikab açdı bize kıldı inayet

Bu derde buldu ârifler kerâmet

Mehabbet cezbesiyle kıldı davet

Bu darlıktan geçip Hakk'a gidelim

Azizim seyr-i anillah gel idelim.

Görünmek istedi ol Zat-ı Yezdan

Zuhura geldi ol Sultân-ı Ekvân

Muhammed âleme rahmettir ey can

Anın nurundan oldu cümle imkân

Bu benlikten geçip Hakk'a gidelim

Azizim seyr-i fil eşya gel idelim.

(Sözlük: dergâh = kapı, eşik, tekke; çü = çünkü; Hûda = Allah; destûr = izin; bed = başlamak; mensur = yardım olunmuş; nef'ile = menfaatle; menşûr = yayılmış; kemter = kul, fakir; çün = çünkü; bâr = sıkıntı, zahmet; nikab = peçe, perde; inayet = yardım; kerâmet = çare; mehabet = sevgi; cezbe = çekme; Zat-ı Yezdan = Allah'ın Zatı; Sultan-ı Ekvân = Kainatın Sultanı ; imkan = mahlukat; anın = onun)

Makalenin yazılmasında faydalanılan eserler:

'Ariflerin Halleri', İmâm-ı Rabbânî, Sufi Kitap, İstanbul, 2010

'Fenâ Risalesi', İbn Arabî, İz Yayıncılık, İstanbul, 2011

'Fütühat-ı Mekkiye', İbn Arabî, Litera Yayıncılık, İstanbul, 2006

'İhyâu ulûmi'd-dîn', İmam Gazali, Bedir Yayınları, İstanbul, 1974

'Kalplerin Keşfi', İmam Gazali, Çelik Yayınevi, İstanbul, 2012

'Marifet ve Hikmet', İbn Arabî, İz Yayıncılık, İstanbul, 2011
'Marifet Yolcusuna Kılavuz', Sadrettin Konevî, İz Yayıncılık, İstanbul, 2010
'Mektûbât-ı Rabbânî', İmâm-ı Rabbânî, Yasin Yayınevi, İstanbul, 2008
'Rabbânî İlhamlar', İmâm-ı Rabbânî, Sufi Kitap, İstanbul, 2011
'Risale-i Kudsiyye', Mustafa İ. Garibullah, Ahıska Yayınları, İstanbul, 2011
'Sırr'ül – Esrar', Abdülkadir Ceylanî, Bahar Yayınları, İstanbul, 1977
'Tasavvufun Esasları', İmâm Gazali, Şamil Yayınevi, İstanbul
'Tasavvufî Hayat', Necmüddin Kübra, Dergah Yayınları, İstanbul, 1996
'Tasavvuf Yolu', Necmeddîn-i Dâye, İFAV, İstanbul, 2013

Bu makale için yorumlarınızı
gönderebilirsiniz: <mailto:oryanmh@gmail.com>

[Anasayfa](#) [Makaleler](#)